

Kisléptékű Termelők és Szolgáltatók Országos Érdekvédelmi Egyesülete
Telefon: 06 30 768 8718
E-mail: kisleptek@gmail.com

Dr. Mezei Dávid Csaba
agrár-vidékfejlesztési stratégiai ügyekért felelős helyettes államtitkár úr részére

Agrár-Vidékfejlesztésért Felelős Államtitkárság
Kecskemét
Ipoly utca 1/A
6000

Tárgy: Észrevételek és javaslatok - VP3-16.4.1-17 Együttműködések támogatása a REL és a helyi piacok kialakításáért, fejlesztéséért és promóciójáért

Tisztelt Helyettes Államtitkár Úr!
Kedves Dávid!

A Kisléptékű Termelők és Szolgáltatók Országos Érdekvédelmi Egyesülete nevében szeretnénk megküzdeni a partnereink észrevételeit a VP3-16.4.1-17 Együttműködések támogatása a REL és a helyi piacok kialakításáért, fejlesztéséért és promóciójáért c. felhívás kapcsán. Egyesületünk részére több olyan szervezet is jelezte, hogy a pályázat részükről nem beadható, akik évek óta dolgoznak rövid élelmiszerláncok fejlesztésén, Magyarországon kiemelkedő jó példát mutatnak annak innovatív és hatékony szervezésében, termelők részére a pályázat komoly előrelépési lehetőséget jelentene, ha a felhívás feltételei azt lehetővé tennék, arról nem is beszélve, hogy 4 éve a pályázat megnyílására és az országos REL hálózat működésére várnak. Ezért szeretnénk kérni az alábbi észrevételeink, javaslataink felülvizsgálatát annak érdekében, hogy Magyarország továbbra is kiemelkedhessen a közép-kelet-európai országok között a REL megvalósításában, és ezzel segítséget nyújtson a hazai termelők versenyképességének fokozásában és a magyar mezőgazdasági sokszínűség fenntartásában.

Észrevételeink:

1. A pályázatban megadott 5.7. pontban található *Az elszámolható költségek mértékére, illetve arányára vonatkozó elvárások* nem teszi lehetővé egy releváns munkabér beállítását a projektvezetők számára, valamint a 3 éves fenntartási időszak alatti kitermelését. A konzorcium működtetése során hatalmas projektmenedzsment munka hárul a konzorcium vezetőre/piacszervezőre, lényegében olyan, mintha minimum 6 pályázatot kellene egy időben benyújtani. Ehhez viszont elenyésző piacszervezői munkabér költséget lehet beépíteni a projektbe, mivel ennek a korlátja maximalizálva van 15%-os elszámolhatósági arányban saját teljesítésként, vagy 2,5%-os projektmenedzsmentként. Tehát, éppen a piacszervező munkája nincs elismerve és megfizetve, aki a munka nagy részét végzi. A termelők képtelenek a pályázati részük megírására, vagy annak lemenedzselésére még az árajánlatkérés is gondot okoz, így mindent a konzorciumvezetőnek kell csinálni.

Javasoljuk a saját teljesítés költség típus arányának 15%-ról legalább 50%-ra emelését.

2. A pályázat nem támogat képzéseket, szakmai fejlesztéseket, tudásátadásra való lehetőséget, amelyek viszont alapját képezhetik egy hosszú távú, közös értékeken alapuló együttműködés elindulását. A képzés a REL-ben érintett termelők számára elengedhetetlen és a piacra jutásuk alap feltétele. Szeretnénk megjegyezni, hogy Szabó G. Gábor és Baranyai Zsolt 2017-ben megjelenő OTKA kutatása szerint a magyar termelők 40%-a érintett REL-ben való értékesítésben, ami azt jelenti, hogy a kis- és közepes vállalkozások is egyre gyakrabban próbálkoznak ilyen jellegű értékesítéssel. Tehát már nem csak a nagyon kicsi és kisszámú termelőkről van szó.

Ezen túl az is elmondható, hogy a regisztrált kistermelők nehezen jutnak olyan szakértői segítséghez, ami az élelmiszerhigiéna, adózás, munkajog, stb. területén, vagy egyáltalán a piacra jutási lehetőségek területén segítenék őket. Ez pedig nem csak versenyképességi, de élelmiszerbiztonsági akadályokat is felvet. Ezért a pályázat az eredeti elképzelések szerint támogatni kívánta, hogy azok a termelők is szakértői segítséget vehessenek igénybe, akik másképp ezt nem tudják megoldani.

Javasoljuk, hogy a felhívás tegye lehetővé szélesebb körű képzések szervezését a termelői konzorcium igényeinek megfelelően. Ezen túl javasoljuk, hogy az elszámolható költségek között jelenjen meg szakértők díjazásának elszámolhatósága legalább 15%-os elszámolhatósági mértékben.

3. A felhívás értelmében *“a kedvezményezett gazdasági társaság vagy konzorcium legalább egy tagjának, vagy azoknak legalább egy munkavállalójának - a projekt megvalósítási ideje alatt - a VP keretében finanszírozott kötelező képzésen kell részt vennie.”* Véleményünk szerint egy tag részvétele kevés és nem előre mutató egy olyan szakterületen, amely egész Európában új, és sok kérdést vet fel a megvalósítás során.

Javasoljuk, hogy a konzorcium tagjainak legalább 50%-ának legyen kötelező a képzésen való részvétel.

Kérjük észrevételeink szíves felülvizsgálatát, minden egyéb kérdés, szakmai konzultáció esetében állunk szíves rendelkezésére!

Emellett felhívjuk Helyettes Államtitkár Úr figyelmét arra, hogy az Európai Unió kiemelten kívánja támogatni a rövid ellátási láncok működését és erre többféle módon kíván erőforrásokat helyezni. Magyarországon a közvetlen értékesítésnek komoly tradíciója van, amely gazdagságára büszkének kell lennünk, és érdemes lenne minden eszközzel ezt a sokszínű termelési kultúrát támogatnunk.

Budapest, 2017. szeptember 22.

Tisztelettel:

Dr. Kujáni Katalin
elnökségi tag
sk.